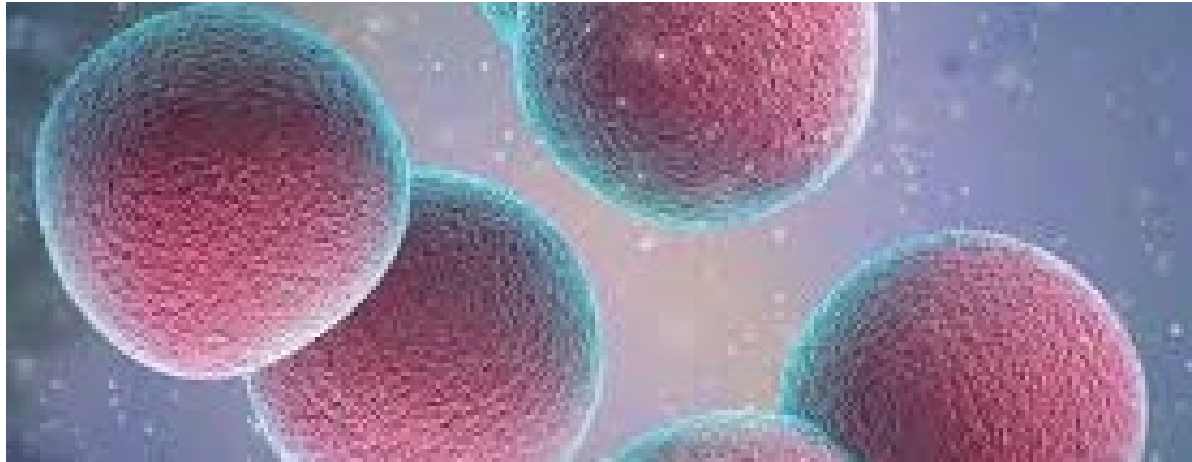
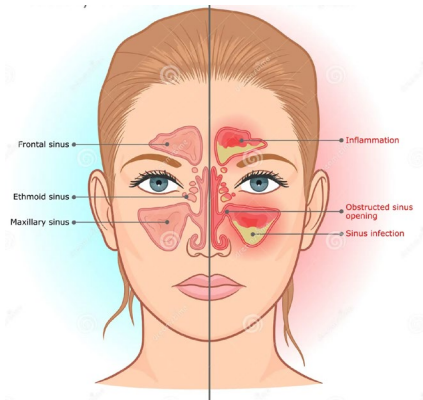

Pneumokocker

Anja Rosdahl – Överläkare infektionskliniken

Pneumokocksjukdom

Sinuit

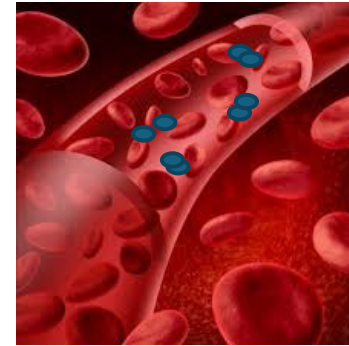

Otit

Pneumoni

Vanligaste orsaken till
bakteriell
luftvägsinfektion....
men orsakar också...

Bakteremi och sepsis

Invasiv

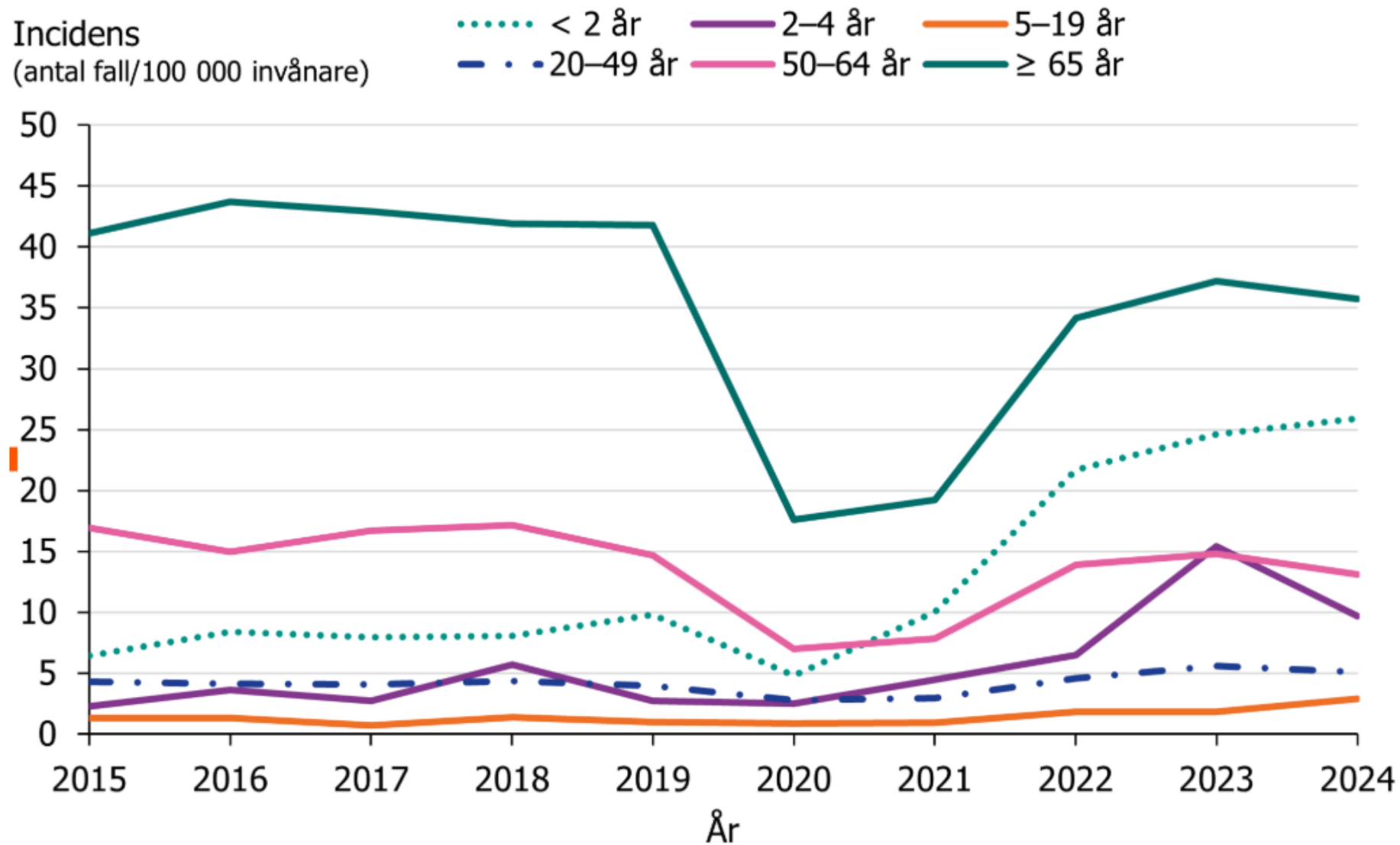
Meningit

Pneumoni

- Årliga incidensen av pneumoni är ca 1% och högre hos äldre.
- 20-40% av pneumonier behöver sjukhusvård
- Ungefär hälften av alla sjukhusvårdade pneumonier orsakas av pneumokocker.
- Mortalitet 4% av sjukhusvården och totalt 12% under 3 månader.

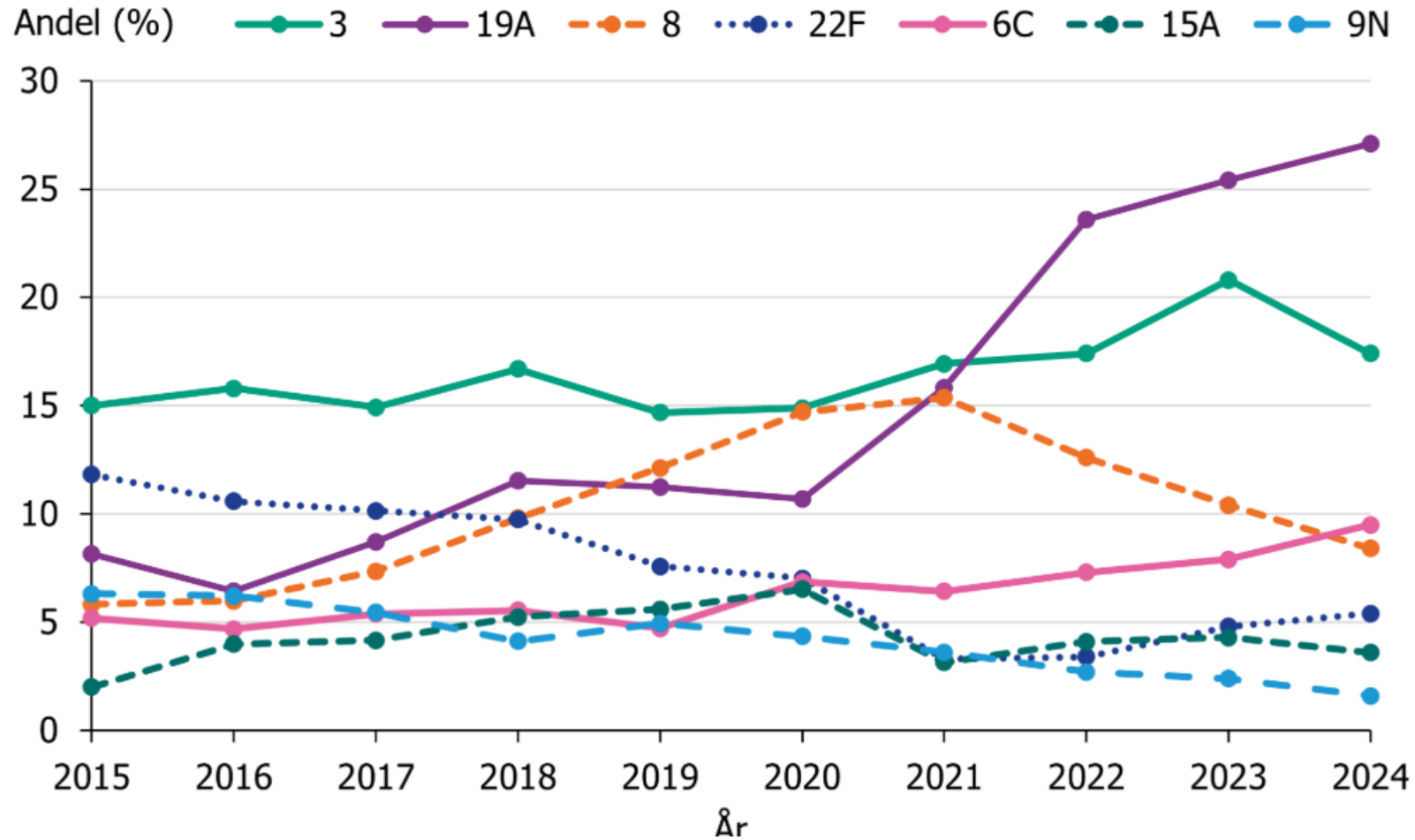
Figur 1. Incidensen av invasiv pneumokockinfektion per åldersgrupp under åren 2015–2024.

Källa: Folkhälsomyndigheten.

Källa: Folkhälsomyndigheten

Ca 100 olika serotyper av pneumokocker

Serotyper invasiva
pneumokocker,
källa FHM

Aktuella pneumokockvaccin

PNEUMOVAX®
(pneumococcal vaccine, polyvalent, MSD)

Prevnar 20®
Pneumococcal 20-valent
Conjugate Vaccine

Vaxneuvance®
15-valent konjugerat
pneumokockpolysackaridvaccin

CAPVAXIVE®
21-valent konjugatvaccin
mot pneumokocker

Pneumovax (PPV23)

23 stammar

Polysackaridvaccin – risk för minskad immunsvär (hyporespons)
vid allt för täta doser

Lång erfarenhet där metastudier visar
50-55% skydd mot invasiv sjukdom
4-17% skydd mot ALL pneumoni

Prevenar 20 (PCV20)

20 stammar

Konjugerat polysackaridvaccin

Kliniska effektstudier saknas

Non-inferiority av antikroppsnivåer jämfört med tidigare Prevenar13 och Pneumovax

Vilket vaccin är bäst?

Totalt ca 100 serotyper
av pneumokocker

Vaccin \ Serotyp	1	3	4	5	6A	6B	7F	9V	14	18C	19A	19F	23F	22F	33F	8	10A	11A	12F	15B	2	9N	17F	20
PCV13																								
PCV15																								
PCV20																								
PPV23																								

Serotyper ingående i PCV13, PCV15, PCV20 och PPV23

Serotyper ingående i PCV15, PCV20, PPV23 som inte ingår i PCV13

Serotyper ingående i PCV20, PPV23 som inte ingår i PCV13 eller PCV15

Serotyper ingående i PPV23 men inte i övriga vacciner

Serotyp ingår inte i vaccinet

12% av IPD

Ca 5 % av IPD

Tabell 3. Översikt av pneumokockserotyper i pneumokockvacciner som är godkända för vuxna i Sverige

Immunologiskt Prevenar 20 mest tilltalande, men

...bredast täckning av Pneumovax och längst erfarenhet

**Gemensamma författningssamlingen
avseende hälso- och sjukvård,
socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.**

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 27122055HSLF
Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

**Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd
om vaccination i enlighet med det särskilda
vaccinationsprogrammet för personer som ingår i
riskgrupper;**

beslutade den 7 oktober 2022.

**HSLF-FS
2022:55**

Utkom från trycket
den 20 oktober 2022

**Rekommendationer om
pneumokockvaccination till
riskgrupper**

Publicerad: 25 januari 2019
Uppdaterad: 25 april 2024
Artikelnummer: 24093

Nationella vaccinationsprogrammet mot pneumokocker till riskgrupper

- Personer året de fyller 75 år födda 1947 el senare
- Medicinska riskgrupper
 - Vaccinet bekostas av statliga pengar
 - Vaccination ska rapporteras i Nationella vaccinationsregistret

I Region Örebro erbjuds dessutom vaccination kostnadsfritt för individer från 65 år utan riskfaktorer samt till övriga riskgrupper.

Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om vaccination i enlighet med det särskilda vaccinationsprogrammet för personer som ingår i riskgrupper;

beslutade den 7 oktober 2022.

**HSLF-FS
2022:55**

Utkom från trycket
den 20 oktober 2022

Grupp 1: Hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom - rekommenderas vaccination med PCV20 (Prevenar 20**)**

ibland i kombination med Pneumovax

- **Aspleni eller hypospleni**^{a)}
- **Likvorläckage**^{a)}
- **Nedsatt immunförsvar:** stamcells- eller benmärgstransplantation^{b)}, hematologisk cancer, sicklecellsanemi eller lungcancer. Nedsatt immunförsvar pga. sjukdom eller behandling med immunsupprimerande läkemedel. Personer i dialys- och inför njurtransplantation.
- **Cochleaimplantat**
- **Cystisk fibros**
- **Organtransplantation**

Majoriteten remitteras av PAL till infektionskliniken vaccinationsmottagning

Tidigare vaccinationsstatus	Vaccinationsschema
Inte vaccinerad med pneumokockvaccin	En dos Prevenar 20
Tidigare vaccinerad med Prevenar13 och/eller Pneumovax	En dos Prevenar 20 minst ett år efter den senaste dosen

VACCINATION AV SPLENEKTOMERADE

Vaccinationen avslutas senast 14 dagar före splenektomin eller påbörjas tidigast 14 dagar efter ingreppet (**AII-CIII**)¹. Vid risk för fördröjd vaccination kan vaccinationen påbörjas innan patienten lämnar sjukhuset även tidigare än 14 dagar efter operationen.

Vaccin mot pneumokocker

Till tidigare ovaccinerad rekommenderas vaccination oavsett tid sedan splenektomin.

- En dos PCV20 (Apexxnar) följt av en dos PPV23 (Pneumovax) minst 8 veckor senare (**AIII**)
- Revaccination med en dos PPV23 vart 5:e år (**CII**)

Vaccin mot säsongsinfluensa

- Årlig influensavaccination (**CIII**)

Grupp 2: Grupper med ökad risk för allvarlig pneumokocksjukdom rekommenderas vaccination med PPV23 (**Pneumovax**)

- Personer som är 65 år eller äldre (**året man fyller 75 år om född 1947 eller senare**)
- **Kronisk hjärtsjukdom**
- **Kronisk lungsjukdom**, såsom KOL eller svår astma
- Tillstånd som leder till **ned satt lungfunktion** eller försämrad hostkraft med sekretstagnation, t.ex. vissa kroniska neurologiska sjukdomar eller extrem fetma
- **Kronisk leversjukdom**
- **Kronisk njursvikt** (vid dialys eller inför njurtransplantation rekommenderas Prevenar20, lokal rekommendation)
- **Diabetes mellitus**
- Personer som haft invasiv pneumokockinfektion
- Personer med alkohol-eller narkotikberoende
- Personer som röker
- Svetsare utsatta för toxisk rök

Flera av riskgrupperna är heterogena och det kan behövas en individuell bedömning om vaccination ska erbjudas

Revaccination

Medicinska riskgrupper

- Vid avsaknad av mjälte ges booster med *Pneumovax* vart 5:e år
- Övriga rekommenderas booster med *Pneumovax* efter minst 5 år

Aktivt verka för booster med *Pneumovax* till de som **fyller 75 år i år** om > 5 år sedan senaste dos.

Var hittar jag aktuell information

- Vaccinationsprogrammet mot pneumokocker för riskgrupper — Folkhälsomyndigheten (folkhalsomyndigheten.se)

Kostnad

Penumokockvaccin är gratis för alla rekommenderade grupper enligt ovan

Nationella vaccinationsregistret (NVR)

Skyldighet att rapportera Pneumokockvaccinationer inom nationella vaccinationsprogrammet till NVR.

MittVaccin

- Från det år man fyller 75 år (födda 1947 eller senare) sker rapporteringen automatik
- För övriga en tvinande fråga om patienten tillhör medicinsk riskgrupp och ska rapporteras.

Riskgrupp

Ska vaccinationen mot pneumokocker rapporteras till Nationella vaccinationsregistret? [Läs mer här](#) ☐ Ja ☐ Nej